

TAALI BURDEL

著者(英)	Paul Kazuhisa Eguchi
journal or publication title	Senri Ethnological Reports
volume	45
page range	456-463
year	2003-12-26
URL	http://doi.org/10.15021/00001845

TAALI BURDEL

267 Gawjo bee mallumjo bee biyiiko

Too, doo boo, gawjo, ban maako marugo debbo haa wuro man fuu walaa.

Too, baaba oo boo ban maako marugo binngel voodgo haa wuro man fuu walaa.

See nonnon, baaba goo kodo wari kadi. O don joodi haa jawleeru yolnde, see, bee kodo goo, kodo man boo mallumjo.

See nonnon, binngel goo ladi wari. Nden, mallum laari binngel goo jali. Nden, baaba binngel vi'ata mo: "Dume a jali haa binngel am doo? Dume a laari sam?" O vi'i: "Hokkam nagge didi lee, haa mi yecce." O hokki mo. O vi'i: "Too, binngel maa doo, to o mawni, o hoosi debbo nii, o ronataa maa. O hoosataa kuuje maa doo." O vi'i: "Too, ngam ka, binngel am ronatam." O hoosi maccube, o yaari binngel haa caka cak ladde. O nyibani mo, o hokki mo na'i.

Too, o vi'i: "Taa debbo yaaba ton sam."

Too, ndennden, gawjo boo mari debbo ban maako voodgo goo. O ummi. Veeti fajiri, o dilli fidoyi. O yaha o jokka hamfurde. Haa o fida, salora, nii nii nii nii, haa o yehi o tawi saare caka cak ladde. Domka naawi mo. O vi'i: "Kaay, nde saare don haa doo kam, accu mi yaalta. Yela, mi heba ndiyam." Maccube oya goo kam don sukli bee kuude. O yehi o tawi binngel gorko goo don joodi. "Useni, barkaa maa, mi heba ndiyam mi yara?" Oo doo goo yehi nyedi kosam, waddani mo. Biraadam, o yari, o yari. O loowani mo feere haa faandu, hokki mo, vi'i mo: "To domka don naawe, a don hoota doo a yara fayin."

Too, o vi'i: "Too, sannu ko." O nanngi laawol, o don warta, fotti bee hamfurde o fidi. O boli kusel, o roondi, o hooti saare maako. Debbo maako yehi sa'i. Kiikide wadi, dollani mo ndiyam. O yiwi, be nasti wujani mo nebbam.

See, o vi'ata: "Kaay, debbo am, woodi hannde nii, mi yari taaku kam. Mi tokki kajaa, kajaa, mi yehi mi tawi binngel gorko, ban maako voodgo haa nder ladde too." Debbo vi'i mo: "Alla?" O vi'i: "Nh nh." Debbo vi'i: "Too, boodfum," numi nder bernde mum: "Boodfum. Accu suka doo kam. Koo toy mi heftoyan haa o woni." Babol nii, debbo vi'i: "Ayyoo, baaba am, mi hoydi a don fida kooba." "Gal toy?" "Gal les nii." Asee maa debbo goo boo yidi yahgo gal haa derkeejo.

See, biira, kanko kam koo sulmugo o sulmaay, o roondi baaru, o vakki. O don dogga. O vi'i debbo maako hokki mo saa'a. O don dilla. O nyalli waancugo. Debbo kam habbiti haa haa naawi, don tokka. "Ndaa doo, o vi'ino kenya eeri. Ndaa doo." Haa o yehi o tawi gorko goo.

Nden, gorko goo vi'ata mo: "Ko waddu maa?" O vi'i: "Naa haa maa mi nani? Kanyum waddi yam." O vi'i: "Too, nyukku dondon. Miin kam, see caka jemma mi warta, mi hoose. Ngam yimbe am doo, to be ndaari maa, be accataa maa." O vi'i: "Too, boodfum." Debbo yehi joodi haa nder maayel nii. Nde wartiri na'i nii, o vi'i:

“Kaay, iga mangariba, nastee nonnon. Hoore am don naawa. Mi yidaa hoolo.”

See, sikenaa, nde beya goo wafi siriw nii, o yehi o hoosoyi debbo goo, o wartiri haa maako. Be don mbaaldi. Be waddi gere maɓɓe, timmini, ɓiira, oo doo goo maayi. Ee, gennderu goo maayi. Gennderu goo maayi goo, debbo goo sali dog-gugo, vi'i: “Komaŋ¹ kadi? Ndaa mi wari haa binngel gorko doo. To o maayi boo, haa junngo am, noy noy mi doggata, mi acca mo?” O joodi, o joodi o forti kosde, o hoosi hoore binngel goo, o jo”ini hoore maako haa dow kosde maako. O don haa veeti. O don voya.

See, nonnon, maccudo vi'ata: “Kadi on jam'en? On vi'i o nyawdo. Njehee laa-ree mo lee.”

See, oo doo goo yehi: “Salaam aleykum. Salaam aleykum,” maɓɓiti nii tawi, ndaa sukaajo goo don waati, ndaa debbo don joodi. O vi'i: “Kaay, debbo doo wari wafi kuugal, mbarani min goddo haa min.” Be vooki. Be ngasi ngaska, be iri. Be leli be yecci baaba bee daada fuu haa wuro. Baaba don vooka bee daada, don wara. “Anndi moy wadani min ban nii. Min njaari binngel amin haa ladde fuu ngam min kisa, haa o rona kuuje amin doo. Moy wafi ban nii?” Be yotti goo, be don wooka goo, debbo goo boo don joodi sali dillugo.

See nonnon, jawmu saafi vurti. O vi'i: “On ngidi binngel mon doo warta naa?” Baaba bee daada be mbi'i: “O'o, min ngidi.” “Maccube teemerre wadda huɗo, teemerre wadda ledde, teemerre wasa ngaska.” Be wafi ngaska goo. Be waddi ledde bee huɗo goo. Be vaagi be waddi yiite, be huɓɓi. Be mbi'i: “To baaba yani haa nder ngaska doo, to daada fuu, binngel doo wartan.”

Sikenaa, see, baaba hoosi saayiire hoofni. “Binngel am, binngel am,” o yotti haa o yana nder ngaska goo, yiite helli mo. O lori o vi'i debbo maako: “Hokkam ndiyam mi yara.” O yari o lorti. O vi'i: “Kaay, jotta kam Alla, he'i.” Daada ummi fayin, kanyum boo haa yaha diwa. O yehi, o don vooka, kanyum boo o yotti yiite helli mo. O lori o emi ndiyam. O yehi fayin yiite helli mo. O vi'i: “Kaay, jotta kam Alla, he'i.” Koo moy wari haɓɓi.

See, binngel debbo goo vi'ata: “Miin fuu naa, malla sil kambe?” O vi'i: “Koo moy fuu.”

See, binngel goo ummi, don yaha, don voya, don yaha, don voya.

See, yiite jaɓti gudel maako jee o mojata doo wuli.

See, o yotti o yani nder yiite goo, yiite nyifi. Nde yiite nyifi, binngel goo vurti. Ndaa huutooru, o don jogi haa junngo.

Nden, jawmu saafi vi'ata mo: “To a yoofiti huutooru doo, baaba maa bee daada maa doo maaya. To a mbari ndu boo, binngel debbo jee vurtini maa doo maaya. A wada gootel boo taa wona a wadaay. Miin kam mi dilli.”

(1969-70, Abdullaay Osmaanuu Baaseewoojo taali ngol haa Marwa.)

¹ Komaŋ kam Faransaare. < comment. Maana kam noye.

268 Bii kaygamma bee bii laamdo

Doo boo, bii kaygamma bee bii laamdo, be danyi be pat nyalde gootel. Bii kaygamma goo sali musingo kosam daada maako. O yehi, be kawti mo bee bii laamdo goo, be musinidi. Be mawnidi, be wadani be suudu gootel. Be don waalda. Sikenaa, be don waalda goo, haa be mawni. Be vurti saare laamdo. Be mahani be saare. Be don waalda, suudu gootel.

See nonnon, binnigel laamdo doo boo donno muuya binnigel laamdo feere daaydum.

See, kiikide ban nii, o wi'ata ngorgi maako, bii kaygamma goo: "A doftatam haa laamdo kajaa naa? Mi yaha mi laara binnigel jee muuyanno-mi goo." O vi'i: "Too, mi doftete, ngorgi am."

Too, sikenaa, kiikide man, naargewol wadi. Nde naargewol wadi goo, iyeende tobi, nyibre dasi.

See, bii laamdo goo wari tawi ngorgi maako goo vi'ata mo: "En njahan goo naa?" O vi'ata: "Kaay jotta doo kam, mi hebataa yahgo, waaye. Nyibre doo en hulataa naa?"

Too, bii laamdo goo vi'ata: "Miin kam mi dilli. A vili yam amaana kam. Miin kam mi dilli." Hoosi kaafaahi-dimi, o vakki. O don yaha. Ma"ere wada, o laara laawol. Ma"ere wada, o laara laawol. Nii nii, o yotti o tawi luuro bokki don mannga nii. Ma"ere fiyi, o laari luuro goo, law, o nasti. O tawi mbarooga nyaami himbe keccum keccum haa ton.

See, o nani kuuje don dimmba. O sakkini junngo gal dow, haa luuro goo, o tawi dum bikkon mbarooga, didi don njoodi haa ton. Daada bee baaba fuu mbarooga man vurti dilli waancoygo.

See, o don joodi yakka gooro. Ngorgi maako goo, bii kaygamma goo vi'ata: "Hannde ngam nyibre doo nii miin boo senndan bee ngorgi am? Accu mi tokka mo." Ummi, kanyum boo vakki kaafaahi dimi. Ma"ere wada, o laara laawol. Ma"ere wada. O yotti deydey luuro leggal goo, o nani huunde don yakka huunde. O vi'ata: "Ko won haa nder luuro leggal doo fuu, hokkam ko yakkata doo."

See, oo doo goo volwaay, nani dum goddo kam ammaa volwaay, hooci hoore goddo sakkini mo. O vi'i: "Too, miin kam mi don nasta." O nasti o yehi. O meemi nii: "A'aa, waaye, dum aan duu? Naa a tokkoyi yam?" "A'aa, mi vi'i kayya waaye, taa mi vila amaana ndikka mi tokke." "Too, booddum. En njoodee kadi. To veeti, en yottitoya."

Too, be don njoodi goo, asee, mbarooga doo dilli haa wuro binnigel laamdo, be njaananno binnigel debbo goo, yehi nanngi binnigel debbo goo, mbaraay, don dasa wartira. Faandi deydey luuro leggal goo.

See, bii laamdo goo vi'i: "Jawmu luuro don warta. Accu mi vurtu."

See nonnon, o wurti bee kaafaahi losi. O telbi mbarooga goo baŋti hoore, o soppi. Daande fiyiti haa to, baŋndu fiyiti haa to, don talla. O ewni ngorgi maako goo be wari, be efti goddo. “Noy, maayi naa?” O vi’i: “Kaay, maayaay don foofa sedda.” Be muuki mo, haa binngel debbo goo hefti hakkiilo muudum, joodi be don ngeewta. Binngel goo boo annditaay dum bii laamdo waranno muuya mo goo.

See nonnon, be don njoodi yeewta, be don joodi yeewta.

See, mbarooga jee debbo goo boo don warta. Bii kaygamma goo boo, kanyum boo wurti, yehi mbari kanyum boo. Be ngari be don njoodi.

Nden, bii kaygamma goo vi’ata, mbaran bikkoy doo boo. O vi’i: “Kaay, taa mbaru. Accu kanyum kam, en kirsu. Nonnon, taa cenndita ngam en nyootan hoore man babbol.” O vi’i: “Too, booddum.”

Ndennden, be emata binngel laamdo goo: “Aan kam, haa toy a woni?” O vi’i: “Miin kam haa wuro kaajaa ngoni.” “Haa wuro baaba maa doo kam, woodi himbe don wordube haa ton naa?” O vi’i: “Mi anndaa, to mi yecci on ndaa wayne bee wayne wordube kam mi fewi on.” Be vi’i: “Minin kam min ngidi humpitigo, to Alla humpiti, minin kam.” O vi’i: “Too, booddum.” Nonnon haa wuro baaba binngel goo, laamdo hatti binngel muudum. Be tappi mbaggu haa ton. Koo moy va”a puccu. Mo jaare jeego dow puccu mum, mo kaafaaje, walaa ko walaa. Binngel laamdo majji. Be don njaha dabbitigo. Be don tokka dasinirgol.

See nonnon, beya goo nyooti mbarooga goo daande man pat, mbari bikkoy goo waddi binngel debbo goo wallini caka. “Naa a yi’i dum fotan?”

Too, kambe be nasti luuro lekki, be njoodi be didi. Be mbi’i: “Debbo, koo be baditi, taa volwu sam. Aan taa baŋtu. Taa a laara maa sam.” Binngel vi’i: “Too, booddum.” Bawdi baditi. Bawdi baditi.

See nonnon, gooto don dow puccu vi’i: “Barkaa maa, ndaa too, binngel maa baroode don nyaama.” O vi’i: “Coppee mo daande. Miin o fewata, binngel am mbarooga don nyaama? Coppee mo.” Be soppi oo doo. Nii nii haa wadi himbe nayo.

See, kaygamma vi’i mo: “Kayya barkaa maa, bee goonga. Miin boo, to on yidi on mbara-mmi. To on yidi boo, acca-mmi.”

Too, o vi’i: “Too, booddum. To maccube goo kam?” Maccube vi’i: “Don, barkaa maa.” Be hooi puccu, haa be yaha be mbara kuuje goo. Kayya, aan boo, koo moy fuu baditi nii naa kanyum yidataa lorta bee puccu. Nii nii, biira, maccube jin-nidi pat. Fulbe boo wari eti. Oo jottando haa mbarooga doo koo gootel hebaay. Lutti see laamdo don dari bee binngel debbo doo.

See, kanko goo hoosi kaafaahi maako. O saamni bee puccu maako, o yotti o baŋti kaafaahi haa o soppa.

See, goddo vi’i mo nder luuro leggal: “Kayya waaye, baraadum. Nanju bernde, taa mbaraa, baraadum”

See, biira, be ummini binngel debbo. Be vurti, be don njala beya goo kam.

Too, laamdo vi'i: "Beye wadi kuugal doo?" Be ewni be. Be va"ini be puccu bee binngel debbo. Be ru"iti, be hooti.

Too, be mbi'i: "Noy on wadanno?" Binngel laamdo vi'i: "Miin kam mi donno iga naane fuu, mi donno muuya mo."

Too, o vi'i: "Min ndokki maa binngel debbo doo. Min ndokki maa huunde fuu teemerre teemerre. E aan, bii kaygamma?" O vi'i: "Miin kam mi doftu ngorgi am." "Aan boo, min ndokki ma huunde fuu teemerre teemerre."

Jam, be hooti wuro mabbe.

(1969-70, Abdullaay Osmaan Baaseewoojo taali ngol haa Marwa.)

269 No baaba waadi bee binngel

Haa mi vi' ma no baaba waadi bee binngel. Asamaare¹ tobi helti. Buunsabre² ndunngu. Ba umma doo yaha luumo Garwa, na'i ummi soggoyaago jemma. Rawaandu yehi fadfi nagge. Rawaandu ladde.

Ndennden, sey to ma"ere ma"i, goddo yi'a.

Ndennden, binngel aarti doggi. Nde doggi yehi riwi rawaandu. Baaba don wara bee labbe didi. Baaba nde do wara bee labbe didi, don wara, don wara, don wara, binngel don haaba. Rawaandu wari nagge bano hirsheteenge. Binngel don wahta nagge. Baaba numi sakkina labbe doo. O vi'i: "Kaay, taa mi sakkina tawon, sey to mi ... ." Mo waddi junngo, kab. O nanngi junngo biyiiko. O vi'i: "Wayne am, a semtinino hannde." O vi'i: "Kadin, a anndi a nanay mi wara. Kaay, to mi yuweno labbe dee kam miin woni kuldo naa, aan woni kuldo?"

Too, kaa boo, mi keftaay mo furi.

A"aa, gardo gada oo furi naa? A"aa, o aartudo don wahta nagge furi naa?

(1964, Bodaado Hontorbe, taali ngol haa Baba dakki Yarmbanj haa lesdi Ngawndere.)

270 Wujjube binngel laamdo

Gujjo bee jawmu dabare bee mallum bee goddo jee fidata ratataa¹ bee goddo jee tabtata bee goddo jee a ma"ita, a wada ko a yidi fuu. A wada gite maa nii, wada nii, a wada ko a yidi fuu, jinni. Kanko boo o do laanya koombowal. Yerima, binngel laamdo, o ummi. O dilli ladde. Haa ladde feere doo, o yami binngel laamdo, o vi'i o yidi bangugo binngel laamdo doo. O bangan binngel laamdo.

¹ Asamaare kam ba wi'go iyeende.

² Buunsabre, dum nyibre.

¹ Rata < rater. Faransaare. Maana kam woofgo.

Sey, laamɗo vi'i o bangataa binngel mum. O warti. O wari o tawi ɓe. Mallumjo, gujjo, jawmu dabare, mo fidata heɓa, mo taɓtata, mo ma" a, ma" ita, wada ko yidi fuu.

Too, ɓe hawti kadi. ʼBe dilli. ʼBe nasti koombowal. Ma" a ma" ita, on do yerɓa koombowal doo. Mo ɓuri jaawal. ʼBe do laanya. ʼBe yotti totton. ʼBe jippi koombowal. ʼBe vi'i: "Too. Noy waɗta en nasta nder saare?" Goyru waɗi haa woha. Jawmu dabare sakinini mo kusel. O do yakka. O acci ɓe saali. Puccu waɗi haa wooka. Jawmu dabare hokki dum geene. O do yakka, yakki. ʼBe pat ɓe do nasti dey? Debbo waɗi nii haa volwa. Sakkinini mo hottollo. O do motta hottollo may.

Too, ɓe yotti. ʼBe nanngi binngel debbo. Lutti doggugo tan haa ɓe daɗa. ʼBe nanngi binngel debbo, mallum joodi, laari. Gujjo yehi wujjidi binngel debbo haa nder saare waddi ɓe haa deydey gal yolnde'en doo. Wari tawi maccube'en doo warti, o taari saare. ʼBe vi'i: "Too." Mo joodata bee laamɗo may boo maafiire, solli on hoosata. Solli, sey, jaɓti binngel debbo goo haa junngo maɓɓe yaari. Mallum laari tawi walaa no wada. Walaa no wada ɓe nanngaay ɓe. Mallum, sey, jippi gaaru tan, haa yaha koombowal. Maafiire ummi do dilla, maafiire do saala, do taara bee gaaru bee debbo goo, do jogi dum nii dow mahol, do taara bee debbo goo, do jogi dum nii, maafiire yotti, do saala, mo fidata hoosi kaa'e fidi maafiire. Maafiire fa'i nder saare. Mo taɓtata boo taɓti debbo, sakkini debbo nder bato². ʼBooyma ɓe pat ɓe joodi nder koombowal. ʼBe pat ɓe joodi. Nde ɓe joodi, haa nder koombowal goo, ba ko a ma" i, a ma" ita, ɓe eeri maayo. ʼBe dilli. O ɓangi binngel debbo.

Too, moy ɓuri dabare haa nder maɓɓe?

Mallum ɓuri dabare. To mallum laaraayno, yimɓe do taari saare may, noy waɗata ɓe wurta?

Too, haa yahugo boo, jawmu dabare ɓuri ɓe.

Too, haa nafugo boo, gujjo ɓuri ɓe nafu.

Too, haa sallungo ɓe maa, jawmu dabare ɓuri.

Too, haa heɓugo debbo maa, mo taɓti on ɓuri bee fidoowo. ʼBe pat walaa mo huuwaay.

Too, aan yecca mo ɓuri dabare nder maɓɓe.

(22/1/1983, Aamadu Rufaa'i taali ngol haa Ngawndere. Adda mum taalani mo ngol haa Ngawndere.)

271 Waawɓe tato

Yimɓe ngaawooɓe liɗɗi, yimɓe jee yahata ngaawan, fidan, waancan.

Too, ɓe do dilla haa nder wuro. ʼBe nasti nder wuro kadi. ʼBe yahi ngaawi liɗɗi, waddi. Oo doo maa iyeende tobrataa mo. No iyeende waɗta doo, luutan dum bee

² Bato kam ba wi'go koombowal bee Faransaare. < *bateau*.

jaawal.

Too, oo doo doo boo do"ataa leddi. Oo doo boo waman tan. Waman bana daago'en, dume dume nii. Mo iyeende tobrataa dum doo, iyeende irin jee ummata wara nonnon bee jaawal doo, ummi do wara tan, haa tappa mo. Haa tappa mo, sey, kanko goo hiddeko iyeende goo yotta, haa toba tobo gootel nii doo, hiddeko yotta haa toba, o wadi bukkaaru, o joodi nder ton. Naa a yi'i, tobaay mo?

Too, oo doo doo boo, o do joodi. O do dilla ban nii naa a yi'i iyeende helti kadi? O do yaha haa sobaajo maako.

Sey, o diirti haa o do"aa. O ta'i geene ladde caap o hawri, o vami o waali dow ton. Waali dow daago walaa ko wadi.

Too, oo doo doo boo, o ummi, o do dilla irin maayo waddata. Maayo waddi. Kanko boo o yaawan. O yotti. Maayo do wara nii, haa wara maβba laawol, o wari o saali. Ndiyam yotti. O yotti o saali. Ndiyam meemaay mo.

Yeccam mo furi dabare.

Naa woodi mo furi gootel?

Too, oo doo doo noy noy o tayri geene ladde doo pat, o wari o hawri o waali geene?

Too, oo doo boo noy noy iyeende fuddi haa toba o wadi suudu o joodi? Oo boo noy noy ndiyam wari haa saala kanko boo aarti ndiyam saalugo, saali gal gada?

(22/1/1983, Aamadu Rufaa'i taali ngol haa Ngawndere. Baka mum taalani mo ngol haa Yahunde.)

272 Wordube dɔdo

Binngel gorko mardo bernde, waatoo, gorko, gooto haa wuro bana haa wuro doo. Gooto boo don koo haa Garwa nii.

Too, sey, be hawra, be wara, be fotta. Be wari be fotti haa saka sak ladde. Suudu hunnde ladde boo don nii. Hunnde ladde hallinga don nii. Waali tan. Be yaha suudu kunnga ladde goo. O wari nasti. O wari nasti e joodi haa nder suudu. Oo boo nasti joodi haa doo nii haa hunnduko dammugal. Iyeende do toba. Iyeende tobi tobi. Oo maa bee waccuuje. Oo doo maa bee po'aadi¹. Oo maa do joodi, yakka jee mum. Oo boo joodi do yakka jee mum. Be do yakka, be do yakka.

Sey, mo wari goo, sey, vi'ata yoo: "Aan, mettinam ko a nyaama doo." O vi'i: "Too." O neldi kosde goddo. O jabi o resi. O neldi po'aadi goo. Oo maa hoosi po'aadi. Oo maa hoosi waccuuje hokkiti oo. O hoo'i. Be senndiri. Be do hoota. Be do hoota, be do hoota, be do hoota. Oo haa badi yottugo wuro mum. Oo haa badi yottugo wuro mum.

¹ Haanii wi'go pu'aadi.

Sey, 6e didi fuu 6e numti, 6e hoofnindiraay. ʼBe doggi, 6e yotti, 6e hawri. ʼBe foti haa laawol. ʼBe hoofnindiri. O warti. Gooto jee woni gal doo nii doo, warti.

Sey, tawi yaha suudu maako. ʼDo hebbini nder suudu maako. O tawi feere boo don haa nder beembal. Suudu jee o yehi pat o tawa nyuuʼi. O yahi haa suudu sobaajo maako. Sobaajo maako viʼi mabbittataa.

Sey, bernde maako metti. O wari o laari nyuuʼi goo. Asee, naa dum nyuuʼi. Ginnaaji on warti nyuuʼi. O laari nyuuʼi. O numi o nasta babal nyuuʼi doo heftan. O laari nyuuʼi, o laari nyuuʼi doo.

Sey, hunnde feere viʼi mo: “Tata yahu.” Hunnde feere viʼi mo: “Yahu.” ʼBernde maako viʼi o yaha. Hunnde feere boo seka mo: “Tata yahu. Tata yahu.” Ummi tan, sey, o diwi nder beembal haa babal furi duudugo. O nasti nder totton. Nastugo maako, sey, o warti sardi, dume, dume, pat.

Sey, o hawri tan. O hoosi o wadi o mahi saare mabbe, o riski. O do joodi. Gooto too boo, nde hooti, tawi kuuje ladde haa nder suudu mum, mbarogaʼen, dume, dumeʼen doo, do irta leddi nonnon do berni. O nasti haa o mbara. Warti kuuje fuu woʼitini mo suudu. O joodi.

Nder mabbe doo moy furi marugo bernde?

(22/1/1983, Aamadu Rufaaʼi taali ngol haa Ngawndere. Sooje Pullo Woyla Maayoojo taalani mo ngol haa Ngawndere.)

